

УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ
ПЕДАГОШКИ ФАКУЛТЕТ БИЈЕЉИНА

ИЗВЈЕШТАЈ О ОЦЈЕНИ УРАЂЕНЕ ДОКТОРСКЕ
ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Датум и орган који је именовао Комисију:

15.04.2021. год., 9. сједница Научно-наставног вијећа Педагошког факултета у Бијељини Универзитета у Источном Сарајеву

2. Састав Комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назива факултета, установе у којој је члан Комисије запослен:

Др Далибор Стевић, редовни професор, научно поље: здравствене науке; ужа научна област: Спортске и рехабилитационе науке, Педагошки факултет Бијељина, Универзитет у Источном Сарајеву – **ментор**;

Др Небојша Митровић, доцент, научно поље: Здравствене науке; ужа научна област: Спортске и рехабилитационе науке; Педагошки факултет Бијељина, Универзитет у Источном Сарајеву – **предсједник**;

Др Слободан Павловић, доцент, научно поље: Теорија и методика физичког васпитања, спорта и рекреације, ужа научна област: Методика наставе физичког васпитања 1 и 2; Педагошки факултет Ужице, Универзитет у Крагујевцу – **члан**;

Др Драган Цвејић, доцент, научно поље: Физичко васпитање и спорт, ужа научна област: Методика наставе физичког васпитања, Педагошки факултет Сомбор, Универзитет у Новом Саду - **члан**;

Др Драган Бранковић, доцент, научно поље: Спорт и физичко васпитање, ужа научна област: Методика физичког васпитања и спорта, Учитељски факултет Београд, Универзитет у Београду – **члан**.

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

1. Име, име једног родитеља, презиме:
ВУКО (Ђорђе) ЛАКУШИЋ

2. Датум рођења, општина, држава:
07.11.1984. године, Приштина, Србија

3. Датум одбране, мјесто и назив мастер тезе: 24.09.2013. године, Учитељски факултету у Ужицу- Универзитет у Крагујевцу, „Улога наставе физичког васпитања на моторичке способности деце млађег школског узраста“

4. Научна област из које је стечено академско звање дипломирани Мастер учитељ:
Методика наставе физичког васпитања

III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

„Утицај народних игара Косова и Метохије на моторичке способности деце млађег школског узраста“

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Историјат одобравања докторске дисертације:

- На сједници ННВ-а од 19.06.2020. године Педагошког факултета у Бијељини Универзитета у Источном Сарајеву, прихваћен је Захтјев бр. 02-235 за оцену подобности теме и кандидата за израду докторске дисертације мс Вука Лакушића;
- На 14. сједници ННВ Педагошког факултета Бијељина, од 09.09.2020. године усвојен је Извјештај Комисије о оцјени подобности теме за израду докторске дисертације кандидата мс Вука Лакушића, број Извјештаја 02-372-1 од 01.07.2020. године и именовани су ментор др Далибор Стевић и др Небојша Митровић доцент, предсједник Комисије
- Сенат Универзитета у Источном Сарајеву на IV сједници од 24.09.2020. године донио Одлуку бр 01-С-250-VII/19 о одлуку о о подобности теме и кандидата за израду докторске дисертације;
- ННВ Педагошког факултета Бијељина на 9. сједници, од 15.04.2021. год., формирало је Комисију за преглед, оцјену и одбрану урађене докторске дисертације.

Докторска дисертација мс Вука Лакушића је веома прегледно и јасно изложена у осам целина са наведеном листом слика и табела.

1. Увод
2. Специфичности наставе физичког васпитања у основној школи
3. Место и улога народних игара у физичком васпитању
4. Резултати, дискусија и научни допринос истраживања
5. Обогаћивање наставних програма физичког васпитања практиковањем народних игара као битан чинилац развоја мотивације код деце
6. Предлог модела садржаја практиковања народних игара са КиМ у основним школама за млађи школски узраст
7. Закључак
8. Литература

Докторска дисертација Мс Вука Лакушића написана је на 140 страна А4 формата, садржи 24 слике, 81 табелу и 33 литературна навода. На почетку дисертације дати су абстракти рада на српском и енглеском језику. Систематски су обрађене све целине везане за предмет и значај истраживања.

Увод

Настава физичког васпитања у свеукупном образовању има за циљ да допринесе нормалном психофизичком развоју детета. У том погледу физичко васпитање би требало да допринесе здрављу, срећи и општој животној способности, даје подстицаје за нормалан раст и развој ученика.

Наставни планови и програми прилагођени су узрасту деце и у њиховом планирању заступљен је принцип систематичности. У којој мери ће се реализовати наставни план и програм искључиво зависи од рада наставника и његове креативности у настави. Пракса је показала да креативнији облици

наставе из физичког васпитања дају значајније ефекте, без обзира на узраст ученика. У том смислу сваки учитељ је дужан да примени најадекватније методе и облике рада у настави, да савременим приступом извођења, планирања и контроле рада допринесе модернизацији наставе физичког васпитања. У зависности од способности ученика, услова и простора који су му на располагању, интересовања ученика и стручне оспособљености учитеља, зависи како ће се организовати и осмислити настава физичког васпитања.

Разматрајући сам назив предмета- Физичко васпитање није тешко идентификовати његов значај. Све што има васпитну димензију указује на сложен процес развоја одређених способности и вештина и истиче јасну разлику између садржаја који имају искључиву образовну функцију. Функција васпитања не тиче се само оспособљавања деце за извођење неких моторичких радњи и поступака већ подразумева добро осмишљен процес који код деце развија способности и вештине које су пожељне за живот и рад у одређеном друштвеном окружењу. Васпитање је у уској вези са моралним вредностима, а тиме и етиком као посебном димензијом морала.

Циљеве и задатке физичког васпитања могуће је остварити и решавати ако учитељ довољно познаје узрастне карактеристике деце млађег школског узраста, ниво моторичких способности и психичко стање деце. Ово је основно полазиште у раду са децом. У зависности од ових фактора учитељ формира приступ настави физичког васпитања.

Постоји значајна узрочно-последична веза између мотивисаности и залагања педагога и мотивисаности и залагања деце на часу, а тиме и коначних ефеката наставног процеса. Мотивисани учитељ- педагог перманентно трага за савременим наставним методама и средствима и у том послу његова креативност може доћи до изражаја.

С обзиром да класична настава не пружа довољно могућности за развијање моторичких способности и позитиван утицај на психолошке процесе у организму, потребно је применити савремене приступе настави који подразумевају више фаза и то: утврђивања тренутних способности деце, утврђивања крајњег жељеног стања и утврђивање начина праћења и вредновања постигнутих резултата. Утврђена разлика између дијагностицираног-тренутног и жељеног у многеме усмерава планирање наставних садржаја и наставних метода.

Специфичности наставе физичког васпитања у основној школи

У млађим разредима основне школе потребно је остварити различите сложене задатке наставе физичког васпитања, а један од најважнијих услова је правилан избор и примена одговарајућих облика васпитно-образовног рада. У зависности од примене различитих облика наставног рада: часови физичког васпитања, додатна настава, спортско-рекреативна настава, слободне активности итд... примењују се различите моторичке активности и разноврсне форме и методе рада. Сваки од ових облика наставног рада има своје предности или недостатке у односу на друге, али сви имају исти циљ а то је, да што обухватније и потпуније учествују у решавању задатака физичког васпитања. Од зачетка развоја васпитања и образовања код нас, физичко васпитање добија веома значајно место и интегрише се у део општег васпитања. Полазећи од ове чињенице најважнији задатак би био да се свестрано развијају ученичке способности и интелектуалне и моторичке једнако, у зависности од могућности ученика. У центру пажње учитеља увек треба да буде ученик, а не моторички задаци преко којих се утиче на побољшање и развијање способности ученика. Позитивни утицај физичког васпитања у млађем школском узрасту се види само онда ако се плански и смишљено спроводи и ако се уважавају опште законитости и критеријуми физичког васпитања. Мора се узети у обзир и чињеница да настава физичког васпитања у млађем школском узрасту подмирује само део природних потреба деце за кретањем и да стога ефективност решавања задатака васпитања и образовања у великој мери зависи од садржаја у слободном времену детета. Ако се зна да предшколски узраст представља основу од које ће зависити будући развој интелектуалних способности сваког детета и да је улога родитеља у том узрасту веома значајна исто тако и у млађем школском узрасту улога родитеља је подједнако важна као и учитеља за решавање задатака васпитања детета.

Место и улога народних игара у физичком васпитању

Компаративну предност између спортских и народних игара можемо тражити у културолошкој, односно традиционалној димензији. Наиме, интересовање деце млађег школског узраста за неким спортом-спортовима је често временски ограниченог карактера и зависи од интересовања остале деце из разреда, окружења. Са друге стране опредељеност за народне игре деца могу наћи и у породици, традицији и култури, што их може одредити да се дугорочније баве фолклором, а тиме и на дуже

стазе даје позитивне ефекте. Такво опредељење са собом касније носи бројне предности у одрастању, сазревању и квалитетнијем развоју личности, али и унапређењу здравља појединца.

Постојећи програм за ниже разреде основне школе је преобиман по броју наставних јединица и тематских подручја, али је евидентна недовољна заступљеност народних игара као наставних садржаја. Народне игре као наставни садржај у настави физичког васпитања имају велику и значајну улогу. Пре свега, применом ових садржаја доприносимо решавању биолошких, васпитних и образовних задатака у физичком васпитању. Најважнији биолошки задатак је обезбеђење правилног и природног држања тела, што је неопходно са гледишта биолошког развоја човека. Посебно се применом ових садржаја утиче на правилну функцију унутрашњих органа, кардиоваскуларног и респираторног система, што је од изузетног значаја за функционисање читавог организма. То је разлог више и оправдање да се посебна пажња поклони обради елемената народних игара у млађем школском узрасту.

Народне игре са КиМ одликују бројне значајне карактеристике. Ове игре су окретне и динамичне, богате разноврсним покретима. Доприносе развоју осећаја припадности ученика колективу, управо због подручја где су настале. Елеганција и савршенство покрета код ових народних игара доприноси развоју естетских квалитета ученика. Ове народне игре захтевају ред, рад и дисциплину што значајно доприноси развоју моралних квалитета ученика. Играњем народних игара са КиМ ученици развијају мотивацију, креативност и иновативност а то су веома значајне особине у развоју личности ученика. Што се тиче избора игара за наставу физичког васпитања може се напоменути само то да су метохijske игре лакше и зато у кореографском смислу погодније за млађи школски узраст, док се призренске игре могу препоручити за старији школски узраст. Косовске игре, с обзиром на сценско-мимички карактер и разноврсност облика, могу послужити и за млађе и за старије ученике. Пошто су косовске и метохijske игре везане за поједине празнике и нарочито етнографске моменте, наставник ће на основу пропратних чланака и напомена, моћи сам да се одлучи како и за коју прилику да их одабере.

Резултати, дискусија и научни допринос истраживања

Истраживање је утврдило промене у моторичкој способности (координације) после експерименталног програма са народним играма са Косова и Метохије. Хипотеза да постоји статистички значајна разлика у моторичким способностима ученика између експерименталне и контролне групе на финалном мерењу је доказана. Такође се види да, иако није било значајнијих разлика у пред – тесту (мерењу) између извођења експерименталне и контролне групе, разлика је постала видљива након посредовања експерименталног програма. Овакав наставни садржај је уз свест о ритмичкој локомоцији и просторне оријентације позитивно утицао на координацију код деце 4. разреда. Пошто координација као моторичка способност укључује је, и уско је повезана са менталним способностима деце, зато је и најсложенија моторичка способност, може се закључити да су ови наставни садржаји прикладни и даће позитивне ефекте на координацију код деце млађег школског узраста.

Физичко васпитање на сме само да представља васпитну компоненту којом би децу научили неким моторичким умењима, већ мора бити добро осмишљен процес који оспособљава децу за активан живот у средини у којој живе и раде.

У зависности од способности ученика, услова и простора који су му на располагању, интересовању ученика и стручне оспособљености учитеља, зависи како ће се организовати и осмислити настава физичког васпитања.

Ефекти рада у настави физичког васпитања не зависе само од обима вежбања већ и од нових наставних садржаја, метода и облика рада који ће се примењивати. Дакле могућност за повећање ефеката наставе физичког васпитања треба тражити у осавремењивању наставе и коришћењем савремених достигнућа. Сложеност проблема и предмета истраживања намеће потребу за применом експерименталних метода као примарних у истраживању.

Обогаћивање наставних програма физичког васпитања практиковањем народних игара као битан чинилац развоја мотивације код деце

За мотивационо подучавање у настави физичког васпитања, неопходно је окружење у којем се физичке и спортске активности реализују у простору који је максимално искоришћен за употребу многобројних помагала, где влада позитивна, подржавајућа, стимулативна микроклима, у којем су ученици активни, тимски оријентисани, имајући при томе значајан удео слободе при креирању наставног процеса, без бојазни да ће тиме властити ауторитет наставника бити угрожен. Потребно је

дакле слабост досадашње наставе где је улога наставника углавном сведена на обучавање, а ученикова само на усвајање, преобликовати у делатну и стваралачку наставу у којој ће личност ученика бити центар васпитања и образовања. Овакви услови и облици рада сигурно ће подстицајно деловати на развој свих подручја ученикових способности, а то је могуће само ако је ученик активан и равноправан субјект подучавања. Истовремено је битно нагласити да је начин или метод рада одређен, пре свега особинама личности која учествује у тим активностима, и да се било која врста садржаја може прилагодити стилу учења особе у циљу постизања што бољих резултата. Зато мотивација ученика несумњиво представља једну од кључних одредница стварних домета наставе физичког васпитања, што подразумева темељно припремање наставника како у редовном образовању, тако и у њиховом континуираном стручном усавшавању, како би стечено знање успешно преносили.

Предлог модела садржаја практиковања народних игара са КиМ у основним школама за млађи школски узраст

Разноврсност народних игара са КиМ, поред позитивних ефеката на базичне моторичке способности деце и њихову мотивацију и психолошко стање на часовима физичког васпитања, успешно решава постављене образовне и васпитне циљеве и задатке у настави. Имплементација овог наставног садржаја је добра потпора за даље учење детета и у тесној је корелацији са скоро свим наставним предметима деце млађег школског узраста.

Закључак

У складу са постављеним циљевима истраживања и студије, а на основу добијених резултата донето је неколико закључака:

1. Народне игре са КиМ имају позитиван утицај на моторичке способности деце млађег школског узраста. Хипотеза да постоји статистички значајна разлика у моторичким способностима ученика између експерименталне и контролне групе на финалном мерењу је доказана.
2. Истраживање је проценило промене у моторичкој способности координацији. Моторни задаци који се састоје од музичко покретних елемената укључују активности ритмичке локомоције фокусиране на тело, свест и простор. Све је то ефикасно деловало на развој и унапређење координације.
3. Примена и имплементација програма народних игара са КиМ на часовима физичке културе може допринети у спречавању моторичких поремећаја током развоја деце млађег школског узраста.
4. Овакав нови педагошки приступ на часовима физичког где је нагласак на покрет, музику и говор повећава самопоуздање ученика јер су тиме њихове емотивне, социјалне и друштвене потребе испуњене.
5. Анкета у овом истраживању је показала да је задовољство и мотивисаност ученика већа приликом обраде народних игара као наставних садржаја на часовима физичке културе. Учитељ разредне наставе као нови едукатор је несумњиво један од најважнијих фактора за позитивни ефекат програма.
6. Самим тим анкета је показала да народним играма са КиМ и њиховом применом на часовима физичке културе као комбиновани фактори вештина (знање, умење), рекреативног спорта (природни облици кретања) и свакодневног живота (обичаји, традиција и култура) добијамо и успешно решавамо постављене циљеве и задатке васпитања и образовања у настави, и сигуран су пут за стварање здраве психофизичке личности детета које ће у каснијој фази живота допринети друштвеном развоју своје заједнице.
7. Постоје школе које немају довољан број реквизита и справа немају спортске сале и терене. Постоје учитељи разредне наставе који због својих година или својих погрешних ставова (важнија је математика од физичког), не држе часове физичке културе када су по распореду. Не обрађују програм наставе предвиђен планом и програмом ресорног министарства и не знају шта ће са три часа недељно физичке културе а траже пет часова. Народним играма са КиМ као наставним садржајима им пружамо нову димензију образовања уз коришћење традиционалних звукова, корака и формација и усвајањем нових знања и умења деце млађег

школског узраста, не губимо драгоцено време у периоду важном за унапређење и развој моторичких способности.

8. Препорука за даље истраживање је да се уради кинантрополошка анализа сваког кола (народне игре) појединачно, да се утврди колико имамо корака, поскока, окрета, чучњева у одређеној јединици времена.

У делу ЛИТЕРАТУРА кандидат наводи 33 релевантне референце значајне за истраживања у овој дисертацији.

V ЗНАЧАЈ И ДОПРИНОС ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ СА СТАНОВИШТА АКТУЕЛНОГ СТАЊА У ОДРЕЂЕНОЈ НАУЧНОЈ ОБЛАСТИ

Ефекти рада у настави физичког васпитања не зависе само од обима вежбања већ и од наставних садржаја, метода и облика рада који ће се примењивати. Дакле, могућност за повећање ефеката наставе физичког васпитања треба тражити у осавремењивању наставе и коришћењу савремених педагошких достигнућа. Један од могућих начина осавремењавања наставног процеса представља и континуирано увођење спортских игара у наставне садржаје, али и практиковање народних игара. Пракса је показала да су деца која се баве практиковањем спорта или фолклором физички способнија од деце која су неактивна у том смислу. Из чега произилази актуелност теме докторске дисертације.

До сада су спроведена бројна истраживања у свету, на тему утицаја и значаја примене народних игара у настави физичког васпитања највише су истраживали Грци. У нашој земљи се веома мало или готово уопште изучавала ова тема, док експериментални програм на овај начин није рађен код деце млађег школског узраста. Такође, на Косову и Метохији се никада нико није бавио утицајем и значајем игара са КиМ и њиховом применом кроз наставу физичког васпитања у млађем школском узрасту.

VI ОЦЈЕНА ДА ЈЕ УРАЂЕНА ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА РЕЗУЛТАТ ОРИГИНАЛНОГ НАУЧНОГ РАДА КАНДИДАТА У ОДГОВАРАЈУЋОЈ НАУЧНОЈ ОБЛАСТИ

Циљ докторске дисертације има своју двоструку димензију. Прва се тиче остваривања научног циља, док је друга усмерена на друштвене циљеве који се могу постићи. Сложеност предмета истраживања определио је идентификовање више научних циљева и то:

научну дескрипцију позитивних ефеката практиковања народних игара у нижим разредима основне школе, класификацију и типологизацију конкретних игара препоручених за примену, као и научно објашњење узрочно-последичних веза које владају између кореографских захтева народних игара са КиМ и моторичких способности деце.

Друштвени циљ истраживања усмерен је на подизање свести у друштву о значају повећања фонда часова практиковања народних игара са КиМ у наставном процесу у основним школама, код деце млађег школског узраста што би значајно утицало на унапређење моторичких способности код деце, али и унапређење њиховог здравља уопште.

Како се под хипотезама подразумевају научно засноване претпоставке о још непознатим својствима нашег предмета истраживања које ће се даљом истраживачком процедуром подвргнути провери и потом, зависно од резултата истраживања, усвојити, делимично усвојити, или одбацити опредељено је да генерална хипотеза у вези са предметом истраживања гласи: Практиковање народних игара са КиМ у настави физичког васпитања у основним школама код деце млађег школског узраста значајно ће утицати на унапређење њихових моторичких способности.

VII ПРЕГЛЕД ОСТВАРЕНИХ РЕЗУЛТАТА

Списак научних и радова који су објављени на основу резултата истраживања у оквиру рада на докторској дисертацији

Објављени радови на скуповима међународног и домаћег значаја штампани у целини:

1. M53 Zrnzević Nevenka, Lakušić Vuko, Zrnzević Jovana. (2014). Primena dečjih kola i elemenata plesa u fizičkom vaspitanju. Zbornik radova Učiteljskog fakulteta u Prizrenu – Leposavić, 8, 243–257.
Leposavić: Učiteljski fakultet u Prizrenu – Leposavić, Univerzitet u Prištini – Kosovska Mitrovica. UDK: 378; ISSN: 1452-9343.
<http://uf-pz.net/wp-content/uploads/2011/12/ZBORNIK-8-2014..pdf>
2. M53 Zrnzević Nevenka, Lakušić Vuko, Zrnzević Jovana. (2015). Application of dance elements and child kolos in physical education. Activities in Physical Education and Sport, 5 (1), 13-17. Federation of the sports pedagogues of the Republic of Macedonia, Skopje. UDC: 796; ISSN: 1857-7687.
<http://fsprm.mk/wp-content/uploads/2015/05/Pages-from-APES- 1 2015 za-email-4.pdf>
3. M53 Zrnzević Nevenka, Zrnzević Jovana, Lakušić Vuko. (2015). Ravno stopalo - najčešći deformitet kod učenika mlađeg školskog uzrasta. Zbornik radova Učiteljskog fakulteta Prizren-Leposavić, 9, 227–235.
Leposavić: Učiteljski fakultet u Prizrenu – Leposavić, Univerzitet u Prištini – Kosovska Mitrovica, UDK: 378; ISSN: 1452-9343.
<http://uf-pz.net/wp-content/uploads/2011/12/ZBORNIK-9-2015-KONACNO.pdf>
4. M53 Zrnzević Nevenka, Lakušić Vuko. (2016). Activities in the nature as a significant factor in the implementation of tasks of physical education teaching. Activities in Physical Education and Sport, 6 (1), 65-69.
Federation of the sports pedagogues of the Republic of Macedonia, Skopje. UDC: 796; ISSN: 1857-7687.
<http://fsprm.mk/wp-content/uploads/2016/06/Pages-from-APES 1 2016 za mail-16.pdf>
5. M53 Zrnzević Nevenka, Lakušić Vuko. (2016). Obesity as a disturbing factor in growth and development of younger school age students. Research in Kinesiology, 44 (2), 187-192. Federation of the sports pedagogues of the Republic of Macedonia, Skopje. UDC: 796; ISSN: 1857-7679.
<http://fsprm.mk/wp-content/uploads/2017/01/Pages-from-RIK 2 -AVGUST 2016 web-8.pdf>
6. M53 Лакушић Вуко, Зрнзевић Невенка. (2016). Моторните способности на машките и женските ученици од второ одделение во основно училиште. Педагошка ревија – Научно списание за образовни прашања, 7 (1-2).
Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје. ISSN: 1857-7105.
<http://www.revijapfsko.mk/wp-content/uploads/2017/04/VUKO-LAKUSHIC-I-NEVENKA-ZRZNEVIC.pdf>
7. M53 Зрнзевић Невенка, Лакушић Вуко. (2016). Моторните способности на машките и женските ученици од прво одделение во основно училиште. Педагошка ревија – Научно списание за образовни прашања, 7 (1-2).
Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје. ISSN: 1857-7105.
<http://www.revijapfsko.mk/wp-content/uploads/2017/04/NEVENKA-ZRNZEVIC-VUKO-LAKUSHIC.pdf>
8. M53 Zrnzević Nevenka, Lakušić Vuko, Zrnzević Jovana. (2017). The impact of physical exercise on the development of morphological characteristics and functional abilities of students. Knowledge – International Journal Scientific papers, 16 (1), 367-373. Institute of Knowledge Management, Skopje. ISSN: 1857-923X.
<http://www.ikm.mk/16.1.pdf>
9. M53 Zrnzević Nevenka, Lakušić Vuko. (2017). Physical education teaching and its impact on abilities of male and female students attending junior grades of elementary school. Knowledge –

International Journal Scientific papers, 17 (1), 289-295.
Institute of Knowledge Management, Skopje. UDK: 37; ISSN: 2545-4439.
<http://www.ikm.mk/17.1.pdf>

10. M53 Zrnzević Nevenka, Zrnzević Jovana, Lakušić Vuko. (2017). Uloga sportskih objekata u razvoju gradske arhitekture. Zbornik radova Učiteljskog fakulteta u Prizrenu – Leposavić, 11, 295–313.
Leposavić: Učiteljski fakultet u Prizrenu – Leposavić, Univerzitet u Prištini – Kosovska Mitrovica, UDK: 378, ISSN: 1452-9343.
<http://uf-pz.net>
11. M33 Zrnzević Nevenka, Lakušić Vuko. (2015). Planned physical activity impact to the functional abilities of pupils of younger school. 10th International Balkan Congress on Education and Science: Education and globalization, 17-19. 09. 2015, Ohrid. Book of proceeding, V. Timovski (Ur.), 574-582. Skopje: Faculty of Pedagogy „St. Kliment Ohridski“, Republic of Macedonia. ISBN: 978-9989-823-64-0.
<http://www.pfsko.ukim.edu.mk/wp-content/uploads/2015/03/10-kongres-za-NUB-so-korekcii-od-28-fevruari.pdf>
КОНФЕРЕНЦИЈЕ (РАДОВИ):
12. M33 Lakušić Vuko, Zrnzević Nevenka. (2015). Morphological characteristics of first-grade Primary school female students. 10th International Balkan Congress on Education and Science: Education and globalization, 17-19. 09. 2015, Ohrid. Book of proceeding, V. Timovski (Ur.), 584-593. Skopje: Faculty of Pedagogy „St. Kliment Ohridski“, Republic of Macedonia. ISBN: 978-9989-823-64-0.
<http://www.pfsko.ukim.edu.mk/wp-content/uploads/2015/03/10-kongres-za-NUB-so-korekcii-od-28-fevruari.pdf>
13. M45 Zrnzević Nevenka, Zrnzević Jovana, Lakušić Vuko. (2017). Posledice gojaznosti na rast i razvoj i zdravlje dečjeg organizma. Drugi naučni skup sa međunarodnim učešćem ”Inovacije u vaspitanju i pbrzovanju: digitalizacija, inovativni programi i modeli”, 01-02. 06. 2017, Leposavić. Zbornik radova, S. Vidosavljević i Ž. Milenović (Ur.), 675-684. Leposavić: Učiteljski fakultet u Prizrenu – Leposavić. ISBN: 978-86-84143-43-5.
<http://uf-pz.net/>
14. M51 Zrnzević Nevenka, Lakušić Vuko. (2018). Funkcionalne sposobnosti učenika u školama na Kosovu i Metohiji. Fizička kultura, vol. 72, br. 2, str. 218-225.

VIII ОЦЈЕНА О ИСПУЊЕНОСТИ ОБИМА И КВАЛИТЕТА У ОДНОСУ НА ПРИЈАВЉЕНУ ТЕМУ

Кандидат мс Вуко Лакушић је успешно и у целости обавио истраживања која су предвиђена планом у пријави ове докторске дисертације. Добијени резултати проистекли из ових истраживања су презентовани прегледно, са логичним редоследом, и илустровани са одговарајућим табелама, сликама и графиконима. Рад у потпуности задовољава критеријуме научног приступа у тумачењу резултата истраживања. Рад је урађен сагласно поднесеној пријави. Резултати истраживања су прегледно дати. Рад кандидата мс Вука Лакушића представља вредан допринос науци у области Методике наставе физичког васпитања.

IX НАУЧНИ РЕЗУЛТАТИ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

Научна оправданост истраживања повезана је и условљена доприносом које ово истраживање даје науци. Допринос истраживања може се посматрати двоструко и то:

као хеуристички резултат и

као верификаторни резултат.

Допринос истраживања утицаја практиковања народних игара са Ким на развој моторичких способности код деце може бити остварен у више праваца и то у виду спознаје самог утицаја, његовом опису, квалификацији и објашњавању могућих токова развоја. Са друге стране резултати до којих се може доћи овим истраживањем могу допринети унапређењу научне методологије у њиховом, како логичко-сазнајном, тако и у техничком делу.

Друштвена оправданост истраживања условљена је доприносом решавању друштвених проблема који се превасходно тичу правилног развоја деце у најмлађим школским узрастима.

X ПРИМЕЊИВОСТ И КОРИСНОСТ РЕЗУЛТАТА У ТЕОРИЈИ И ПРАКСИ

С обзиром да класична настава не пружа довољно могућности за развијање моторичких способности и позитиван утицај на психолошке процесе у организму, потребно је применити савремене приступе настави који подразумевају више фаза и то: утврђивања тренутних способности деце, утврђивања крајњег жељеног стања и утврђивање начина праћења и вредновања постигнутих резултата. Утврђена разлика између дијагностицираног-тренутног и жељеног у мноме усмерава планирање наставних садржаја и наставних метода.

Компаративну предност између спортских и народних игара можемо тражити у културолошкој, односно традиционалној димензији. Наиме, интересовање деце млађег школског узраста за неким спортом-спортovima је често временски ограниченог карактера и зависи од интересовања остале деце из разреда, окружења. Са друге стране опредељеност за народне игре деца могу наћи и у породици, традицији и култури, што их може одредити да се дугорочије баве фолклором, а тиме и на дуже стазе даје позитивне ефекте. Такво одређење са собом касније носи бројне предности у одрастању, сазревању и квалитетнијем развоју личности, али и унапређењу здравља појединца.

Постојећи програм за ниже разреде основне школе је преобиман по броју наставних јединица и тематских подручја, али је евидентна недовољна заступљеност народних игара као наставних садржаја. Народне игре као наставни садржај у настави физичког васпитања имају велику и значајну улогу. Пре свега, применом ових садржаја доприносимо решавању биолошких, васпитних и образовних задатака у физичком васпитању. Најважнији биолошки задатак је обезбеђење правилног и природног држања тела, што је неопходно са гледишта биолошког развоја човека. Посебно се применом ових садржаја утиче на правилну функцију унутрашњих органа, кардиоваскуларног и респираторног система, што је од изузетног значаја за функционисање читавог организма. То је разлог више и оправдање да се посебна пажња поклони обради елемената народних игара у млађем школском узрасту.

Народне игре са КиМ одликују бројне значајне карактеристике. Ове игре су окретне и динамичне, богате разноврсним покретима. Доприносе развоју осећаја припадности ученика колективу, управо због подручја где су настале. Елеганција и савршенство покрета код ових народних игара доприноси развоју естетских квалитета ученика. Ове народне игре захтевају ред, рад и дисциплину што значајно доприноси развоју моралних квалитета ученика. Играњем народних игара са КиМ ученици развијају мотивацију, креативност и иновативност а то су веома значајне особине у развоју личности ученика. Што се тиче избора игара за наставу физичког васпитања може се напоменути само то да су метохијске игре лакше и зато у кореографском смислу погодније за млађи школски узраст, док се прирениске игре могу препоручити за старији школски узраст. Косовске игре, с обзиром на сценско-мимички карактер и разноврсност облика, могу послужити и за млађе и за старије ученике. Пошто су косовске и метохијске игре везане за поједине празнике и нарочито етнографске моменте, наставник ће на основу пропратних чланака и напомена, моћи сам да се одлучи како и за коју прилику да их одабере.

XI ОЦЈЕНА И ЗАКЉУЧЦИ

Докторска дисертација кандидата мс Лакушић Вука, мастер учитеља, урађена је у складу са задацима који су постављени у пријави тезе. У изради ове дисертације кандидат је користио савремене принципе научног рада, умјешност и критичност у проучавању, истраживању и тумачењу резултата добијених истраживањем. Рад је јасно конципиран, сажет и експлицитан. Добијени резултати су резултат оригиналног рада и они су правилно и научно објашњени, па овај докторски рад представља допринос научном раду у области Методике наставе физичког васпитања. Докторска дисертација нема недостатака који би утицали на њену коначну вриједност.

На основу свега изложеног Комисија позитивно оцјењује урађену докторску дисертацију кандидата мс Лакушић Вука под називом: **„Утицај народних игара Косова и Метохије на моторичке способности деце млађег школског узраста“** и са задовољством предлаже ННВ Педагошког факултета у Бијељини Универзитета у Источном Сарајеву да се рад прихвати, и кандидату одобри одбрана истог.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ:

Др Далибор Стевић, редовни професор, Педагошки факултет Бијељина,
Универзитет у Источном Сарајеву, ментор

Др Небојша Митровић, доцент, Педагошки факултет Бијељина,
Универзитет у Источном Сарајеву, предсједник

Др Слободан Павловић, доцент, Педагошки факултет Ужице,
Универзитет у Крагујевцу, члан

Др Драган Цвејић, доцент, Педагошки факултет Сомбор,
Универзитет у Новом Саду, члан

Др Драган Бранковић, доцент, Учитељски факултет Београд,
Универзитет у Београду, члан